

2 0 2 4

NOTULEN VRAGENUUR

Vragenuur – 23 mei 2024

Vragenuur, gehouden op donderdag 23 mei 2024 te 17.00 uur.

Voorzitter: mevrouw Stylianou.

Aanwezig zijn de leden: Aït Daoua, Dijkstra en Koning

Voorts zijn aanwezig de commissieleden: X. Minnaert en Steinmetz.

Namens het college zijn aanwezig: burgemeester Dijksema en de wethouders Schilderman en De Vries.

Griffier: de heer Corten.

Opening van het vragenuur.

De **voorzitter**: Goedemiddag allemaal. Wij hebben vier vragensets, dus dat gaan we ruim binnen de tijd halen.

1. Mondelinge vragen van de fracties van BIJ1, DENK, PvdD, UtrechtNu! en EenUtrecht over Utrecht weigert de huurverhoging.

Mevrouw **Steinmetz** (BIJ1): Voorzitter. Het wettelijk maximum voor de huurverhoging is dit jaar ongekend hoog en daar maken de vragenstellende fracties zich ernstig zorgen over. Wij weigeren de huurverhoging heeft recent wooncorporaties opgeroepen om niet de maximale huurverhoging door te voeren. Want dat het mag, betekent niet dat je de huur met zulke hoge percentages moet verhogen. Gelukkig hebben inwoners, zeker mensen die in sociale huur wonen, de kans om volgens het model van Wij weigeren de huurverhoging de voorgestelde huurverhoging te weigeren. Maar het betaalbaar

huren zou niet van dit soort acties afhankelijk moeten zijn. Daar zouden we in Utrecht meer aan moeten doen.

De fracties van BIJ1, DENK, PvdD, UtrechtNu!, EenUtrecht en GroenLinks stellen daarom de volgende vragen.

1. Deelt de wethouder onze zorgen en heeft hij nog mogelijkheden om iets te doen tegen de ongekend hoge huurverhoging?
2. Is de wethouder het met de vragenstellende fracties eens dat het goed zou zijn om in de toekomst in overleg met corporaties/verhuurders en bewoners afspraken te maken over niet-wettelijke lokale maximale verhogingspercentages?

3. Is de wethouder bereid om met corporaties/verhuurders en bewoners hierover in gesprek te gaan?

De heer **De Vries** (wethouder): Voorzitter. Allereerst dank voor de vragen. Laat ik beginnen met te zeggen dat ook ik baal van die flinke wettelijke maximale huurverhoging. Ik hecht er overigens ook aan om te zeggen dat de corporaties deze verhoging niet per definitie allemaal maximaal doorvoeren, al helemaal niet voor de mensen die moeilijk kunnen rondkomen. Corporaties willen immers ook niet dat hun huurders qua betaalbaarheid in de problemen dreigen te komen. Tegelijkertijd hebben wij ook met de huurderorganisaties en de corporaties in de samenwerkingsafspraken in gezamenlijkheid dus ook de afspraak gemaakt dat we ons op het punt van huurbeleid verbinden aan de nationale prestatieafspraken. Door aan te sluiten bij die nationale afspraken, wordt bijgedragen aan een voorspelbaar en uitlegbaar huurbeleid. Deze afspraak houdt in dat de huursom van corporaties in 2023, 2024 en 2025 een maximale stijging zal hebben die gelijk is aan de cao-loonontwikkeling van het voorgaande jaar, min 0,5%.

Dan het antwoord op de tweede vraag. Ik ben het eens met de vragenstellers en om dat gesprek goed te kunnen voeren, hebben we in de samenwerkingsafspraken geborgd dat we jaarlijks monitoren hoe de lonen zich ontwikkelen ten opzichte van de inflatie, waarbij bijzondere aandacht wordt besteed aan de woonlastenontwikkeling van huurders. Op deze wijze kunnen we ook dreigende betalingsproblemen vroegtijdig opsporen en passende maatregelen nemen. Overigens passen corporaties nu ook al maatwerk toe als huurders in de problemen dreigen te komen.

Dan het antwoord op de derde vraag. Betaalbaar wonen staat al heel lang als thema op de agenda, ook in de gesprekken die ik voer met de huurdersorganisatie – we hebben een huurdersoverleg – en de corporaties. Ik blijf dus sowieso voortdurend met ze hierover in gesprek. Zoals ik al aangaf in het antwoord op de tweede vraag wordt juist de betaalbaarheid door de huurder gemonitord om dat gesprek ook goed te kunnen voeren. Dat doen we ook voor de huurverhoging in 2025.

De **voorzitter**: Zijn er aanvullende vragen? Zo niet, dan gaan wij terug naar de indiener.

Mevrouw **Steinmetz** (BIJ1): Voorzitter. Kan de wethouder ook officieel toezeggen om in gesprek te gaan met de corporaties en verhuurders over dit onderwerp om echt lokale toepassingen van de maximale verhoging aan te passen? Is hij bereid om daarnaar te kijken?

De heer **De Vries** (wethouder): Voorzitter. Ik heb daar al iets over gezegd. Ik ben voortdurend met corporaties en huurders hierover in gesprek. Wij volgen daarbij ook de landelijke prestatieafspraken, die wij hebben vertaald in lokale prestatieafspraken. Daarbij wil ik ook opmerken dat het echt verschillend is per corporatie. Dat heeft overigens ook te maken met hun financiële positie in relatie met verduurzaming en in relatie met productie. Laat het duidelijk zijn dat betaalbaarheid juist ook voor corporaties en hun huurders een heel belangrijk onderwerp is.

De **voorzitter**: Dank u wel. Wij gaan door naar de volgende vragen.

2. Mondelinge vragen van de fracties van EenUtrecht en Utrecht Solidair over Weer bewonersgroen verwijderd door gemeente.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht): Voorzitter. Voor de tweede keer sta ik hier voor een klein stukje groen, dat inmiddels door de bewoners is omgedoopt tot het Ton Kornelukpark, vlak bij het

Spinozaplantsoen. Het gaat niet alleen om dit kleine stukje groen; het gaat er ook om hoe je als gemeente omgaat met openbaar groen en vrij, informeel initiatief van bewoners. Het gaat ook over de manier waarop je als overheid al dan niet omgaat met je regels en hoe je in contact gaat met bewoners. Dat gaat hier volstrekt niet goed, zo zeg ik met klem. Het is helaas ook niet de enige keer. Het roept ook terecht verontwaardiging op bij bewoners, de initiatiefnemers, over het handelen van de gemeente. Voor de tweede keer zijn namelijk op dit plekje illegaal aangeplante fruitboompjes uit de grond getrokken. Er is wel met een anoniem wijkbericht een oproep van de gemeente in de wijk geweest aan de burgers om zich te melden. Met alle respect, maar met een beetje doorvragen kan je heel goed in contact komen met betrokkenen. Dat is echter niet gebeurd.

Daarom de volgende vragen.

1. Waarom is er opnieuw besloten om het grasveld leeg te trekken, ondanks het feit dat de initiatiefnemer gehoor gaf aan het verzoek van de gemeente zich aan te melden als beheerder?
2. Is de wethouder het met ons eens dat een dergelijke gang van zaken niet stimulerend en zelfs demotiverend werkt voor het nemen van groen in zelfbeheer?
3. Waarom zijn wederom alle (fruit)bomen eruit getrokken en niet alleen de 'exoot'? Er stond één palomboompje tussen, niet invasief overigens, terwijl de andere boompjes juist uitstekend passen bij wat er al staat aan (fruit)bomen?
4. Waarom is niet eerst contact gezocht met de initiatiefnemers en heeft de gemeente ervoor gekozen hen te benaderen via een breed verspreid anoniem wijkbericht? Dat had ook heel goed rechtstreeks gekund.
5. Is de wethouder bereid haar excuses hiervoor aan te bieden aan de initiatiefnemers en vervolgens de boompjes weer terug te plaatsen?
6. Is de wethouder het met ons eens dat de in de raad van 28 april toegezegde evaluatie voor Q1 2025 van het Actieplan zelfbeheer groen vervroegd moet worden, gezien de urgentie en om niet nog meer vergroeningspotentieel onder Utrechters te verliezen?

De **voorzitter**: U bent hiermee 25 seconden over uw tijd heen. U kunt dus geen aanvullende vraag meer stellen. Het woord is aan de wethouder.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder): Voorzitter. Het is bijzonder om hier weer te staan over dit stukje groen. Ik zal maar niet vertellen hoe ik gisteren nog met een enorme zaal met allerlei zelfbeheerders in goed overleg was maar me gewoon richten op deze vragen.

Het blijft inderdaad een bijzonder stuk. Het is misschien goed om nog even te schetsen hoe dit allemaal eerst is gegaan. Vanaf september hebben wij op veel momenten geprobeerd om in contact te komen met degene die daar illegaal planten heeft neergezet. Daar hebben we meerdere pogingen toe gedaan, via buurtbewoners, een onderzoek, wijkberichten, en dergelijke, maar steeds kregen we het bericht dat deze bewoner anoniem wilde blijven. In januari is er een kerstboom geplant en zijn er verschillende kuilen gegraven. De kerstboom is verwijderd en de kuilen zijn weer dichtgemaakt, want je mag je de openbare ruimte niet zomaar toe-eigenen. We weten ook niet door wie dat is gebeurd. Wat wel gelukt is in de tussentijd en waar ik heel tevreden mee ben, is dat we met twee andere inwoners in gesprek zijn geraakt over zelfbeheer van deze plek. We hebben met hen goed gesproken over de mogelijkheden hiertoe en we hebben ook nog geprobeerd om via hen met degene die de bomen steeds illegaal plant in contact te komen, maar ook daar is dat weer niet gelukt. Daarom hebben wij opnieuw geprobeerd om via een wijkbericht in contact te komen nadat al deze pogingen niet gelukt zijn en in dat wijkbericht hebben we daarin ook wat uitleg gegeven en een datum aangegeven. We hebben aangegeven dat de bomen op 13 mei zullen worden verwijderd.

Toen is er op zondag, de dag ervoor, een terugbelverzoek gekomen van een bewoner, niet zijnde de initiatiefnemers waarmee we goed in gesprek waren. We hebben meermalen geprobeerd deze persoon terug te bellen, maar daar is geen gehoor aan gegeven. Dan komen we toch weer in de situatie terecht dat deze persoon niet in contact wil komen met de gemeente. Maar het goede nieuws is dat we in ieder geval nu twee initiatiefnemers hebben met wie we in goed overleg zijn over mogelijk zelfbeheer van dit stuk.

De tweede vraag was of dit niet demotiverend zou kunnen werken. Ik kan me dat voorstellen, maar aan de andere kant denk ik dat dit voorbeeld misschien het verkeerde beeld geeft van de manier waarop zelfbeheer ervoor staat. We hebben laatst een uitgebreid debat over de grote aantallen plekken waar zelfbeheer succesvol werkt. We hebben het ook gehad over mogelijkheden om dat laagdrempelig te houden. Dat was ook nog een van de vraagstukken die hier voorlag, namelijk of je meer wil inzetten op biodiversiteit dan wel of je het laagdrempelig wil houden. Daarop zei de raad heel duidelijk dat meer op biodiversiteit moest worden ingezet maar op de andere vlakken zetten wij steeds in op een zo groot mogelijke laagdrempeligheid.

De derde vraag was waarom ervoor is gekozen om deze bomen te verwijderen. Die vraag heb ik al eerder beantwoord. Voor het zelf beheren van groen is ook overleg met de gemeente nodig. Dat is hier niet gebeurd. Belangrijk daarin is ook de rol van bomen, want bomen worden altijd beheerd door de gemeente zelf. Specifiek gaat het hier over fruitbomen. Dat is net weer wat extra speciaal, want mensen pakken graag een stukje fruit van een fruitboom, maar je moet wel eerst zeker gecontroleerd hebben dat de grond daarvoor geschikt is en niet bijvoorbeeld vervuiling bevat.

De **voorzitter**: Kunt u zo afronden? We zijn al ruim over de tijd en u moet nog drie vragen beantwoorden.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder): Ja. Vraag 4 heb ik volgens mij beantwoord. In antwoord op vraag 5 meld ik dat wij steeds extra pogingen hebben gedaan om in contact te komen. De evaluatie in vraag 6 hebben wij vorige maand in het debat al toegezegd voor het eerste kwartaal. Dat lijkt mij nog steeds de juiste planning.

De **voorzitter**: Zijn er aanvullende vragen? Ik zie niemand. Dan gaan we door naar de derde vragenset.

3. Mondelinge vragen van de fracties van GroenLinks, D66, PvdA en Student & Starter over Cameramasten rondom hotel Karel V.

De heer **Aït Daoua** (D66): Voorzitter. Ik stel deze vragen naar aanleiding van het rtv-artikel big brother voor je woonkamer. Recentelijk zijn er vier cameramasten geplaatst rondom hotel Karel V, ogenschijnlijk vanwege een besloten bijeenkomst van het Ministerie van Defensie. De installatie hiervan heeft geleid tot bezorgdheid over de privacy van omwonenden en bezoekers.

Onze fracties hebben hierover de volgende vragen.

1. Is het college op de hoogte gesteld van de plaatsing van de cameramasten rondom Karel V?
2. Hoe wordt de privacy van de omwonenden en bezoekers gegarandeerd? Welke maatregelen zijn genomen om te voorkomen dat hun privacy wordt geschonden?
3. In het artikel van RTV Utrecht wordt vermeld dat de camera's alleen op de openbare ruimte zijn gericht, maar bewoners melden dat hun woonkamerraam toch in beeld komt. Hoe weet de gemeente zeker dat deze camera's niet binnen filmen en hoe is dit technisch ingesteld?

4. Wat gebeurt er met de beelden die door deze camera's worden opgenomen? Wie heeft toegang tot deze beelden en hoe lang worden ze bewaard?
5. Welke wet- en regelgeving is van toepassing op het gebruik van deze bewakingscamera's en hoe zorgt de gemeente ervoor dat deze volledig compliant zijn met de AVG en andere relevante privacywetten?

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester): Voorzitter. Ik kan me goed voorstellen dat hetgeen rondom Karel V vorige week plaatsvond – het was nogal geheim – tot veel vragen leidt. Het plaatsen van camera's in de buurt als je niet weet waarom dat is, doet dat zeker ook. Er zijn door de politie cameramasten geplaatst rondom het hotel, omdat daar een internationale militaire bijeenkomst gaande was van Chiefs of Staff van Defensie, een NAVO-bijeenkomst, waar werd gesproken over actuele internationale veiligheidsvraagstukken. Als zo'n soort bijeenkomst waar dan ook plaatsvindt, is de NCTV altijd de instantie die ook de politie een advies geeft over maatregelen en dus was cameratoezicht essentieel. We konden dat vanwege het vertrouwelijke karakter van de bijeenkomst niet aan de voorkant vertellen. Dat doen we liever, maar dit is bij uitzondering niet het geval. De privacy is gewaarborgd, omdat de camera's niet naar binnen konden kijken. Dat is technisch geregeld. De beelden worden alleen door de politie uitgekeken en zijn bedoeld voor het bewaken van de bijeenkomst en om het eventueel opsporen van strafbare feiten te ondersteunen. Die beelden worden niet bewaard en de camera's zijn ook meteen uitgezet en op zaterdag ook onmiddellijk weggehaald.

De laatste vraag was op welke grond dit gebeurde. Dat was op grond van artikel 3 van de Politiewet. Dat zijn niet de gemeentelijke camera's. Men zegt dat het alleen op de openbare ruimte is gericht. Zij kunnen niet naar binnen kijken. Dat kan technisch niet, want softwarematig waren die camera's zo ingesteld dat gevenopeningen automatisch worden herkend en dan wordt het beeld afgedekt. Hiermee is het dus niet mogelijk om naar binnen te kijken via ramen en deuren van woningen. Zoals gezegd, ook alleen de politie heeft toegang gehad en er zijn, net als bij openbare-ordecamera's, wettelijke bewaartermijnen en die worden allemaal gerespecteerd.

De **voorzitter**: Dank voor deze beantwoording. Zijn er verder nog vragen?

Mevrouw **Minnaert** (PvdD): Voorzitter. Wij waren echt geschrokken en wij vragen ons dus ook af hoe we in de toekomst kunnen voorkomen dat bijeenkomsten plaatsvinden in Utrecht waar zoveel hekken en camera's voor nodig zijn.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester): Ik zou allereerst zeggen dat u niet te snel moet schrikken. Dat is nergens voor nodig. In de tweede plaats kunnen we het niet altijd voorkomen. Dit is een keuze geweest van de NAVO samen met het ministerie van Defensie. Karel V heeft een vergunning om dergelijke bijeenkomsten te faciliteren en dat betekent dat wij in zo'n geval als driehoek met dat besluit worden geconfronteerd en vervolgens moeten handelen om ervoor te zorgen dat zo'n bijeenkomst op dat niveau ook veilig plaatsvindt. We zouden eigenlijk geen knip voor de neus waard zijn als we dat niet deden. We doen dat heel zorgvuldig. Het is overigens altijd fijner als je aan de voorkant bewoners kunt informeren, maar we hebben dat met een wijkbericht aan de achterkant gedaan. Als dat nodig was, hebben wij ook met mensen gesproken om eventueel nadere uitleg te geven. Die mogelijkheden hebben we achteraf allemaal geboden.

Vragenuur van 23 mei 2024

6

De **voorzitter**: Ik zie verder niemand voor aanvullende vragen, ook de indiener niet. Dan gaan wij door naar de laatste vragenset.

4. Mondelinge vragen van D66 en Student & Starter over Uitvoering nachtstembureau.

De heer **Koning** (D66): Voorzitter. Tussen 6 en 9 juni mogen 360 miljoen Europeanen naar de stembus om te stemmen voor een nieuw Europees Parlement, een van de grootste democratische verkiezingen ter wereld. Om zoveel mogelijk mensen de mogelijkheid te geven deel te nemen aan “het feest van de democratie heeft de gemeenteraad op 7 december 2023 ingestemd met de motie “nachtstembureau” voor de komende Europese verkiezingen. De uitvoering hiervan is uiteengezet in de raadsbrief “Evaluatie Tweede Kamerverkiezingen 2023 en vooruitblik Europees parlamentsverkiezing 2024” van 16 mei jl.

Hierover heeft onze fractie de volgende vragen.

1. In hoeverre vindt het college dat, door het stembureau alleen tussen 0:00 en 02:00 te openen, tekort wordt gedaan aan het idee dat nachtelijk stemmen een mogelijkheid is?
 - a. Wat zijn de overwegingen van het college geweest om deze beperkte openingstijden aan te houden en niet uitgebreider uitvoering te geven aan de motie?
2. Erkent het college dat het, door de beperkte openingstijden, stemgerechtigden die erg vroeg in de ochtend willen stemmen daartoe geen mogelijkheid geeft?
3. In de raadsbrief geeft het college aan juist jongeren te willen trekken om nachtelijk te komen stemmen. Is het college het met ons eens dat het Stads kantoor daarvoor niet de meest inspirerende plek is?
4. Is het college bereid vast te leggen dat voortaan minimaal twee maanden voor de verkiezingen de brief hierover naar de raad wordt gestuurd?

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de burgemeester.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester): Voorzitter. De motie voor het nachtstembureau is in alle eerlijkheid aangenomen zonder budget voor de uitvoering. Binnen de beperkingen die dat met zich meebrengt, hebben we gekeken naar de mogelijkheden om dat toch te doen, want ik vond het een heel goed idee. Dat weet de heer Koning ook van mij. Nachtstembureaus in andere steden die om middernacht open gaan, zijn meestal ook maar een of twee uur geopend. Wij hebben zelf geen voorbeelden gevonden, waarbij het tot acht uur 's ochtends kan doorgaan. Daarnaast moeten er extra zaken geregeld worden, bijvoorbeeld beveiliging maar ook aparte afspraken ten aanzien van logistieke processen. Het moet allemaal namelijk ook veilig binnen het democratische gebeuren plaatsvinden en dat vraagt nogal wat. Kiezers kunnen nu dus tussen nul uur en twee uur 's nachts terecht op het nachtstembureau en ze kunnen vanaf kwart voor zeven 's ochtends weer terecht op een van de stembureaus op het Centraal Station. Die zijn vervolgens allemaal tot negen uur open. Er is dus best veel tijd die dag om te stemmen.

Hoewel het Stads kantoor misschien inderdaad niet de meest sexy vindplaats is voor het stembureau, kleden we het wel aan met een hapje en een drankje, zodat het een beetje leuk wordt. Het voordeel daarvan is dat er geen extra beveiligingsmaatregelen nodig zijn. Daarom hebben we deze locatie uiteindelijk ook moeten kiezen. Die hebben we immers in huis. Een aantal andere uitdagingen rondom het logistieke proces zijn daarmee aan de voorkant ook correct geregeld.

Het antwoord op de laatste vraag is dat die brief eerder verzonden had moeten worden. Ik heb wel even nagekeken hoe we dat over het algemeen doen en dergelijke brieven worden inderdaad meestal

Vragenuur van 23 mei 2024

7

zo'n twee maanden tevoren verstuurd. Het was mooier geweest als dat nu ook was gedaan. Dat geef ik grif toe.

De **voorzitter**: Met een hapje en een drankje weet ik al waar ik ga stemmen! Zijn er aanvullende vragen? Dat is niet het geval. Dan gaan wij terug naar de eerste indiener.

De heer **Koning** (D66): Met dat hapje en dat drankje in het vooruitzicht hoop ik dat heel veel andere Utrechters zich gemotiveerd voelen om inderdaad op het vroege uur net na middernacht te gaan stemmen. Wij hopen natuurlijk dat dit straks een succes is. Kan de burgemeester nog iets vertellen over hoe een en ander geëvalueerd wordt, ook in relatie tot onze innige wens om bij volgende verkiezingen vanaf twaalf uur 's nachts tot negen uur 's avonds te kunnen stemmen?

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester): Ik wil daar wel een winstwaarschuwing op afgeven, in alle eerlijkheid. Ik heb vandaag het filmpje voor alle vrijwilligers ingesproken. We hebben nu 1.000 vrijwilligers extra nodig, omdat we in shifts werken. Als we nu nog een hele nacht erbij zouden nemen voor bijvoorbeeld veel meer stembureaus, moeten we nog een veel groter beroep doen op mensen om ons te helpen naast al die logistieke processen. Bovendien moet er ook geld komen om het te kunnen betalen. Ja, we gaan het evalueren en ik hoop met de heer Koning dat het een succes wordt. Ik denk ook dat ik daar ga stemmen en ik wil er graag aan meehelpen dat het een succes wordt, maar wat het voor de toekomst betekent, ligt niet alleen in mijn handen. Het moet ook kunnen. We moeten de mensen ervoor vinden en we moeten ook nog het geld ervoor vinden. Dat is er nu nadrukkelijk niet. Die beperkingen wil ik dus meegeven.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dat was het voor vandaag. Ik dank jullie allen voor de aandacht en voor nu een fijne avond.

De voorzitter sluit daarop, te 17.27 uur, het vragenuur.